

Wijze woorden ***(Lc. 6, 39–45)***

Deze week zal ik het artikel kort houden – niet alleen omdat ik dit tussen de verhuisdozen zit te typen, maar voornamelijk omdat over de lezingen van komende zondag eigenlijk niet zo veel te vertellen valt. 't Is te zeggen, er valt wel degelijk heel wat over te vertellen, maar ik ga u niets kunnen vertellen dat u zelf niet al weet. De wijze woorden die we komende zondag zullen horen, hebben immers sinds lang hun weg reeds gevonden in ons alledaagse taalgebruik, meestal in de vorm van spreekwoorden.

Als de ene blinde de andere leidt ...

... juist, dan belanden zij allebei in de gracht. Of in een kuil. In ieder geval, niet waar zij terecht wilden komen. Deze zegswijze werd reeds uitgebeeld door kunstenaars als Hieronymus Bosch, Cornelis Massijs en Pieter Brueghel. In deze tijd van politieke correcte discussies of men moet spreken van een 'handicap' of een 'beperking', lijkt deze uitdrukking bepaald niet vleidend voor de blinde medemens. Beschouwen wij blinden als mensen die steeds door ziende mensen geleid moeten worden? Zijn zij niet zelfstandig genoeg om hun plan te trekken (weliswaar met de hulp van een blindenstok of geleidehond)?

Wees gerust, het gaat hier om mensen die niet letterlijk, maar figuurlijk blind zijn. Om mensen die zich een mening vormen over allerhande onderwerpen zonder te beschikken over de nodige kennis ter zake. Mensen die niet weten waarover zij kletsen, dus. En als u zich laten leiden door de populistische praatjes van een grootspreker die zelf geen benul heeft waarover het gaat, dan riskeert u dat u de verkeerde kant wordt opgestuurd. Let dus goed op aan wie u uw oor leent, en blijf vooral zelf voldoende kritisch.

Hij ziet wel de splinter in het oog van een ander ...

... juist, maar niet de balk in zijn eigen oog. Met andere woorden, blijf niet alleen voldoende kritisch tegenover anderen, maar vergeet niet om die strenge, keurende blik in de eerste plaats op uzelf te richten. Wees gerust, er valt genoeg te zien. Jezus heeft maar één woord voor mensen die voortdurend kritiek leveren op anderen, die steeds anderen willen verbeteren en bijsturen, maar die tegelijk blind blijven voor hun eigen gebreken: "Huichelaars!"

Tegenwoordig is deze gedachte ook gekend als de spreuk: "Als je de wereld wilt verbeteren, begin dan bij jezelf." Of: "Als iedereen voor zijn eigen deur veegt, blijft heel de straat proper." Het is positiever geformuleerd, maar komt op hetzelfde neer: denk niet dat je onfeilbaar bent. Voor je kritiek geeft op een ander, wees je steeds bewust van je eigen tekorten. Niet alleen dat, maar neem ook je verantwoordelijkheid om er iets aan te doen. Bovendien, als je je bewust bent van je eigen fouten, zul je misschien ook iets verdraagzamer staan tegenover de kleine kantjes van je medemens.

Een goede boom ...

... juist, die herken je aan zijn goede vruchten. Beoordeel anderen niet op hun uiterlijk, en laat je niet leiden door wat over iemand geroddeld wordt. Als je iemand echt wilt leren kennen, kijk dan enkel naar hun woorden en daden. Dit vereist enerzijds een kritische blik, maar anderzijds ook een open en onbevooroordeelde blik – een zeer moeilijke evenwichtsoefening.

Die gedachte werd 55 jaar treffend verwoord door Martin Luther King Jr.: *“I have a dream that my children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin, but by the content of their character.”* Net zoals een boom enkel zijn eigen vruchten voort kan brengen, en niet de vruchten van een ander type boom of plant, zo zul je ook de ware aard van een mens herkennen door te kijken naar wat zij kiezen te doen, of net níet te doen, en het effect dat zij hebben op hun medemens. Maken zij het leven van anderen slechter of beter? Maken zij hun medemens ellendig of gelukkig?

Conclusie

Het Evangelie van volgende zondag focust op de kracht van kennis. Doe niets zonder te weten waaraan je begint. Laat je informeren door mensen die weten waarover het gaat. Leer anderen kennen door hen te beoordelen op de kracht van hun daden. En vergeet niet dat zelfkennis het begin is van alle wijsheid. Met deze lessen in het achterhoofd ben je op de juiste weg.

(Robert Michel)